

KOROŠEČ

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo na štiri in vsako soboto na dveh straneh.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtletno 3 K.

Velikovec, 15. oktobra 1919.

Cene inseratom: enostopna petivrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglaš po 2 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Odkrita beseda.

Ta dopis nam je poslal ugleden Nемеc iz velikovškega okraja. Ker mu žalibog ne moremo ustreči, da bi priobčili dopis v nemščini, ga podajemo svojim čitateljem v slov. prevodu. (Uredništvo.)

Stara Avstrija je poznala samo dva naroda: nas Nemce in Madžare. Z njenim dovoljenjem in z njeno podporo smo Nemci in Madžari zatirali druge, zlasti male narode. Tudi najmanjša živalca se brani, če jo hočeš usmrtiti. In branili so se tudi narodi: nastali so narodnostni boji. Nikjer pa menda ta boj ni bil tako grd, kakor ravno pri nas na Koroškem. Nikar ne mislite, da smo vsi Nemci odobravalji to, kar je počela celovška vlada s Slovenci! Veliko nas je bilo, ki smo to obsojali, a morali smo molčati. Če bi bili kaj rekli, bi nas bili takoj razvpili kot izdajalce.

Prišla je svetovna vojna. Ko je stara Avstrija stala že na robu groba, tedaj šele je spoznala svoj greh. Z obupnim glasom je obetala, da bo pravična mati vsem narodom. Pa bilo je prepozno! Slovani niste verjeli njenim besedam, ampak ste nesramni grešnici porinili meč v srce, da se je zvrnila v grob, ki si ga je bila sama izkopala.

Strašni dogodki in posledice svetovne vojne so končno odprle oči tudi tistim, ki doslej niso mogli verjeti, da imajo vsi narodi enake pravice in da ne sme noben narod zatirati drugega.

Ko so jugoslovanske čete zasedle Koroško, nam seveda to ni bilo prav. Pa kdo nam more to zameriti? Končno smo pa izprevideli, da ne moremo z glavo skozi zid, in vdali smo se v svojo usodo. Še bolj smo se sprijaznili z Jugoslavijo, ko smo opazovali, kaj se godi v Avstriji. Lakota, rekvizicije, oddaja premoženja, strašni davki, boljševizem, državni bankerot itd., vse to nas je privedlo do tega, da bi radi živeli z vami v miru kot dobri sosede, ne pa da bi se gledali kakor pes in mačka. Seveda bo to le tedaj mogoče, če nas vaša vlada ne bo zatirala, če bomo Nemci imeli iste pravice, kakor jih imate Slovenci.

Za danes le omenjam, da se mi Nemci nikakor ne moremo strinjati s tem, kako vaši politiki mislijo rešiti šolsko vprašanje.

(Zaradi pomanjkanja prostora odgovorimo na ta dopis v prihodnji številki. Uredništvo.)

»Cagavci.«

Med nami je še vedno nekaj ljudi, ki so sicer v srcu dobri Slovenci, toda si ne upajo prav z besedo na dan. Klanjajo se Jugoslaviji, obehem pase silno boje, da se ne bi na katerikoli način zamerili Nemcem. Za vsak slučaj hočejo imeti odprta nekaka zadnja vratca, skozi katera bi . . . No, saj veste, kaj! Pripravljeni hočejo pač biti za vsak slučaj. Da pogum in srčnost ni njihova poglavitna lastnost, to je jasno. S svojim nemoškim obnašanjem nam delajo samo sramoto. Radi bi bili na vse strani dobri. Podobni so tistemu kmetu, ki je prinesel v cerkev dve sveči: eno je zažgal sv. nadangelu Mihaelu, drugo pa satanu. Ko so ga vprašali, zakaj je to storil, je odgovoril: „Ker ne vem, ali pridem po smrti v nebesa ali v pekel, se nočem nobenemu zameriti!“ Ti ljudje se skrbno varujejo, da bi jim ne mogel v gotovem slučaju kdo kaj očitati. Ko bomo pa zmagali, bodo tudi oni prilezli na dan, da bi se greli na solncu. Kaj pa, če jim bo takrat država rekla: „Jaz vas ne poznam!“ V nevarnosti se pokaže, kdo je junak in kdo je figovec, strahopetec.

PODLISTEK.

Kako se mi je godilo v avstrijskem ujetništvu.

Slučajno sem dobil danes v roke „Kärntner Landsmannschaft“ od 1. t. m. Med drugim berem tudi članek, katerega je spisal nemški vojak, ki so ga bili naši ujeli v bojih na Koroškem. Mož se zelo pritožuje, kako grdo da so ravnali naši z avstrijskimi ujetniki: da so jih pretepali, izropali, da so morali ležati v mokrih in ušivih prostorih i. t. d.

Prepričan sem, da bo „Kärntner-Landsmannschaft“ bralo tudi mnogo naših ljudi; za to bodo poskrbeli avstrijski agitatorji. Mogoče je tudi, da bo ta ali oni res tako neumen, da bo verjel, kar laže ta nemški list. Seveda nemškim „folksverovcem“ je postalo v našem ujetništvu dolgčas, ker so bili preje navajeni pleniti in ropati po naših kletih. Da se jim je pa bolje godilo kot našim ujetnikom v Marchtrenku, to pa že vrabci čivkajo na vseh strehah. Ker sem bil sam ujet, vam

pa povem, kako so oni z nami ravnali.

Dne 29. aprila so mene in še 23 mojih tovarišev ujeli Avstrijci pri Labudu. Najprej so nas obrcali in osuvali s puškinimi kopiti. Boljševiška garda iz Labuda nas je hotela takoj pobiti z ročnimi granatami. Drugi so nas hoteli pa celo na mestu pokositi s strojnico. In najbrže bi se to tudi zgodilo, pa so jim zmešali glave streli, ki so prišli čez Dravo. Tam so se namreč naši še držali. Zato so nas odpeljali v gozd blizu Labuda. Zagrizeni nemški nadpor. Kulnik se je takoj postavil in pokazal svojo korajžo. Pomočil je svojo roko v kri ranjenega „folksverovca“ in oklofotal našega poročnika.

Pridemo v gozd. Tam so nam pobrali denar, ure, gamaše i. t. d. Medtem so nas pretepali in so nam grozili, da nas postrelijo kakor pse, če se le ganemo. Ko so nas tako obrali, so nas odgnali v Etno vas. Tam nas je sprejel prav po divje neki „raztrgani dohtar“. Opljuval nas je, da je na vse strani letelo. Ko se je nadp. za nas postavil, ga je hotel ta nemški „gospod“ ustreliti. Peljali so nas dalje do Št. Pavla. Povsod so nas

sprejeli s pljuvanjem in zasramovanjem.

V Št. Pavlu so nas ob 10. uri zvečer zbasali v vlak in nas odpeljali v Wolfsberg. Ob 12. smo prišli tja. Na postaji nas je čakal neki narednik, po imenu Mitteldorfer, ki nas je vodil v kasarno „Volkswehra“. Že po poti nam je žugal s pestmi, da bomo že zdaj videli, kaj so Nemci. In res! Komaj smo se postavili na dvorišču vojašnice v red, je ukazal ta avstrijski „feldvebel“ 12 možem, naj nas „malo potipljejo“. Začeli so po nas udrihati s puškinimi kopiti, feldvebel sam pa je nas mlatil z žilovko kar po obrazu. Enega od nas je ta divjak hudo ranil na glavi. Grohotali so se nam in rjoveli, kakor Indijanci. Vse izmučene so nas poslali po kavo, če se ji lahko tako reče. Pri kotlu pa je nas spet čakal Mitteldorfer. Vsakega je še obrcal, rekoč, da ne bo kava zastonj. Odpeljali so nas potem v zamazano, ušivo sobo. Pred vrata pa so postavili močno stražo, oboroženo z ročnimi granatami. Naša dva častnika pa so nemški častniki pretepali še do dveh po polnoči. Pljuvali so jim v obraze, jih bili s pestmi ter jih nazadnje zaprli v klet.

(Konec prihodajč.)

Sicer je pa njihovo obotavljanje nepotrebno in smešno. V našem delu Koroške bomo zmagali s tako večino, da se bo tudi Celovec z okolico moral odločiti za Jugoslavijo. Če bi se pa ne hotel zlepa, potem — Par celovških petelinov ne bo ustrahovalo Jugoslavije, ki ima 13 milijonov prebivalcev!

Kako se godi delavcem onkraj Krke.

Pred par dnevi sem imel opravka v Launsdorfu. Ob tej priliki sem si malo ogledal razmere na „oni“ strani. Ko sem prišel pri Rajnekerju čez most, so me delavci pozdravljali z „dober dan“, kar mi je zelo dopadlo. Kmetje govore vsi slovensko med seboj, četudi jim Švabi zelo prete. V Launsdorfu samem pa so precej zagrizeni. Kljub temu pa, da so skozi in skozi nemčurji, so mi vseeno dejali: „Če bo šlo z aprovizacijo tu v Avstriji tako naprej, bomo vsi glasovali za Jugoslavijo; primorani bomo.“ Mislil sem si: „Nemci sami najbolje agitirajo za nas.“

V neki gostilni je popivalo polno mladih mož. Vprašam enega, če je praznik, da ne delajo. Odgovoril mi je: „O na! Arbeit hobn wir kane.“ (O ne, dela nimamo.) Nato pa on mene vpraša: „Od kje ste pa Vi?“ Povem mu, da iz Zg. Trušenj. „Kako pa pri Vas izgleda?“ Jaz: „O prav dobro! Dela toliko, da ne vemo, kam z njim; jesti nam pa tudi ne manjka.“ Ko sem jim pa še povedal, da imamo belega kruha, kolikor ga hočemo, so se jim začele cediti sline. Eden izmed njih mi pravi: „O, wenn i' könnt', möcht' gleich hinüber gehen; eigentlich, wir werden ja noch sehen bei der Volksabstimmung. (Če bi mogel, takoj bi šel tja, sicer pa bomo itak videli pri ljudskem glasovanju.) Torej, če že tam tako vedo ceniti Jugoslavijo, kako bo pri nas, ko že vsi uživamo njene dobrote?“

Velikovški begunci.

Ko so jugoslovanke čete zasedle Koroško, je tudi iz velikovškega okraja precej ljudi zbežalo v Avstrijo. Nekateri so pobegnili iz praznega strahu, drugi pa so imeli kosmato vest. Ker pa Avstrija nima živeža, so ji postali ti ljudje silno nadležni in se jih skuša iznebiti, kakor ve in more. Nadležni pa so ti begunci tudi zato, ker se pečajo s prekupovanjem, z veriženjem in s tihotapstvom ter škodujejo tako domačinom. Sledeči slučajji kažejo, s čim se ti begunci pečajo:

Glančnik, mesar in gostilničar v Velikovcu, je tihotapil moko in sladkor v Avstrijo in pri tem z navijanjem cen veliko zaslužil. Kakor se govori, je bil zategadelj od Avstrije strogo kaznovan: vzeli so mu ves denar in blago, vredno več nego 100.000 kron. Poleg tega je bil še zaprt,

Znani Šterje iz Št. Petra na Vašinjah prodaja zdaj v Avstriji usnje. Prejšnji velikovški župan Gratzhofer kupčuje z vresnimi metlami in s „šubiksom“. Pinterič, ki je v prejšnjih letih strahoval ves velikovški okraj,

vživa sedaj gostoljubnost nekega Knapiča v Št. Vidu. Stari Nagele je glavni svetovalec beguncev in sotrpinov. Ker je zvit in razumen, ne dvomimo, da vsakemu beguncu polaga na srce, da naj glasuje za Jugoslavijo, ker tam je veliko bolje, kakor v Avstriji, in ker ni dvoma, da bo pri ljudskem glasovanju zmagala Jugoslavija.

Gospodarske novice.

Avstrijski Nemci se že izseljujejo.

Prve dni t. m. je odšel z Dunaja velik transport bivših častnikov, vojaških in civilnih uradnikov v Ameriko. Prihodnji teden odide drugi transport v Brazilijo. In še bo bežalo mnogo Nemcev iz domovine, kjer ne dobe ne hrane ne službe.

Cene za letošnji mošt.

V nekaterih krajih Štajerske bo letošnji vinski pridelek boljši kot lanski, zato ponujajo že sedaj kupci 5—7 K za liter.

Pomanjkanje mesa v Nemški Avstriji.

Vlada je ukazala brezmesne tedne vsak mesec po celi Avstriji. Prvi teden brez mesa jo bil od 6. do 12. t. m.

Povišanje železniških tarifov v Avstriji.

S 15. t. m. se na vseh avstrijskih železnicah zvišajo blagovni tarifi za 150%, osebni pa za polovico pri prvem, za tretjino pri drugem in za četrtno pri tretjem razredu.

Cene fižolu.

Švicarji se zelo zanimajo za naš fižol in ponujajo za 1 kilo 1 frank (8 K 50 v). V Jugoslaviji pridelamo zelo veliko fižola, tako da bi ga lahko izvozili več sto vagonov.

Živinska kuga se širi.

Živinska kuga — slinovka in parkljevka se grozno širi v celem okraju Slov. Bistrice. Ni je skoro več hiše, kjer bi ne imeli bolne goveje živine in svinj. Ljudje dajejo v svoji zbežanosti živini vsa mogoča zdravila, živina pa še huje crka. Teleta se morajo radi slabosti vsa zaklati, nekateri posestniki so poklali že vse svinje.

Letina v Bosni in Hercegovini.

Pšenica, rž in ječnem so obrodili srednje. Proso in ajda kaže dobro. Pridelek krompirja, fižola in druge zelenjadi je tudi le srednji. Koruza si je proti koncu precej opomogla. Krme je povsod dosti. Sadja ni skoraj nikjer. Vinogradi kažejo dobro. Grozdje je sladko in lepo. S trgatvijo se je že pričelo. Tobak je že obran ter je kakovost dovoljna. Listje je veliko in zdravo.

Cene mesa na Dunaju.

Dunajčani so zelo razburjeni, ker stane zdaj na Dunaju 1 kila mesa 50 do 60 K.

Avstrijska krona.

Iz raznih držav prihajajo poročila, da izplačujejo banke za avstrijsko krono le še 7½ vinarja, za 100 K torej samo 7 K 50 vinarjev.

Avstrijski in nežigosani denar.

Avstrijski in nežigosani denar je zdaj brez vsake veljave. (Glej „Razglas“ 1)

Promet na Dunaju — ustavljen.

Vsled velikega pomanjkanja premoga je na Dunaju ustavljen ves promet. Ustavljen je obrat dunajskih železnic, tramvaja, obrat v tovarnah in industrijskih podjetjih. Dunaj je zavrt popolnoma v temo, ker nimajo nobene — razsvetljave.

Pomanjkanje premoga na Dunaju.

Z Dunaja poročajo, da električna cestna železnica zaradi pomanjkanja premoga teden dni ni vozila.

Avstrijska krona — 20 v.

V teku šestih mesecev bodo v Avstriji zamenjali avstrijske krone, in sicer bodo izplačevali za vsako krono — 20 vinarjev.

Žitne cene.

Pšenica, rž, ječmen, koruza in ajda se plačuje na debelo po 1 K 60 v do 2 K za kg, fižol po 1 K 40 v do 2 K, proso 1 K do 1 K 40 v, oves po 80 v.

Svarilo kmetom. Kakor smo zvedeli, prodajajo nemški kmetje svoje kmetije v Avstriji in si jih hočejo nakupiti v Jugoslaviji. Pravijo, da se boje poloma v Avstriji, posebno pa oddaje premoženja in rekvizicije žita in živine. Svarimo naše kmete, naj ne prodajajo svoje zemlje tem ljudem. V Jugoslaviji se nam ni bati, da bi nam vzela država kaj premoženja, kot se bo to zgodilo v Avstriji. To dobro vedo nemški kmetje in zato silijo k nam.

Dopisi.

Bilčovs v Rožu. Dne 7. t. m. se je iskazalo, kako priljubljen je bil rajni Požarnik, Primož Šelander, ko ga je tolika množica ljudstva spremljala na zadnji poti. Ni je bilo skoro poroke, kjer bi njega ne bilo zraven. Spretno se je sukal med svati in vedno je bil pripravljen, da kratkočasi družbo s šalami in dovtipi, katerih mu ni nikdar zmanjkalo. Ko je bil pred par meseci na Kobanovi ženitnini, takrat pač nikomur ni prišlo na misel, da bi mu bil rekel: „Oče Požarnik, danes zadnjič strežete svatom!“ Sicer je imel že 60 let, pa vendar je bil tako gibčen, tako zgovoren in dobre volje! In vendar je res: oče Požarnik se je preselil v temni in tihi dom na pokopališču sv. Jakoba v Bilčovsu. Spavaj mirno in vživaj veselje nebeške svatbe!

Kotlje. Iz laškega ujetništva, in sicer iz Palma nuove, je pobegnil kmetijski fant Jakob Razgoršek. Po 14 dnevem in nevarnem potovanju je srečno prišel na svoj dom.

Pokrče. V nedeljo dne 5. t. m. popoldne sta napravila g. provizor Malej in g. strokovni učitelj Vernik v gostilni „pri Mežnarju“ shod kmetov, ki je jako dobro uspel. Kmetje smo z zanimanjem poslušali gg. govornika. Po govorih se je unela živahna debata, ki je trajala skoraj eno uro. Povedali smo si kot prijatelji vse, kar nas teži v sedanjih časih, in upamo, da bodo oblasti šle na roko kmetom. Prepričani smo, da nam bo Jugoslavijo mati, ki nas bo varovala velike gospodarske škode, ki bi nas čakala v Avstriji.

Slov. Šmihel. Dbili smo dva nova učitelja: g. Makuca in g. Prestorja, ki jima kličemo: dobrodošla! Upamo, da bosta dobra voditelja naše mladine, ki je vsled vojnih razmer, kakor drugod, tudi pri nas precej zaostala v pouku.

Na Šmihelco smo imeli poroko narodno zavednega para Feliksa Kuček in Marije Mandelc. Ženin je prišel iz Golšove. Da bi bila srečna na mnoga leta!

Sv. Križ nad Dravogradom. Veliki ljudski shod pri Sv. Križu nad Dravogradom se je sijajno obnesel. Naš shod so počastili med drugimi tudi g. podpolkovnik Skabar s celim svojim častniškim zborom, gg. rodoljubi iz Slov. Gradca: S. Ipavic, Dr. Rajh, Dr. Doljan, Dr. Sattler in drugi. Ljudstva je bilo na tisoče. Tudi gmotni uspeh je bil dovoljen. Cerkveni govor je imel znani pridigar. O. Lacko Hazemali iz Celja. V imenu odbora je pozdravil ljudstvo in goste g. župnik Gabron. Sodelovali so vrli gg. pevci iz Maribora pod vodstvom znanega skladatelja in sodnega svetnika O. Deva. — Vojaška godba nas je razveseljevala z različnimi umetnimi in narodnimi pesmimi do večera. Med drugimi je prav izborno govoril g. Ravnihar iz Škocijana v Podjuni ter navduševal narod za ugoden plebiscit. S poučenjem naroda in vztrajnim delom poedincev se da največ doseči. Le tako bomo slovenski Korotan rešili večnega pogina. Hvala in slava gg. pevcem, slavni godbi, darovateljem dobitkov in vsem cenj. gostom!

Loga vas. Kar nikdo od nas ni pričakoval, dobili smo šolo in pošto, v doglednem času pride pa tudi žandarmerija in carinski urad. Torej bomo imeli pri nas vse urade, katere potrebujemo.

S posebnim veseljem opazujemo v naših krajih, da so tisti naši znanci in sosedi, ki so se obračali na nemško stran, začeli spoznavati, da je Avstrija zgubljena, da ne more sama sebi pomagati, tem manj pa nam Slovencem. Kdor sam nič nima, ta ne more pomagati drugemu. To ve v Logi vasi vsak človek, da bi Nemci nas samo zaradi tega radi imeli, da bi jim mi pomagali plačevati strašne dolgove, kateri so bili Avstriji diktirani v Parizu. Pri nas pa vedo, da bomo mi tik na meji gospodarsko prav dobro shajali, ker bodo Nemci, ki nimajo živeža, morali nam naša živila tako plačevati, kakor bomo mi zahtevali.

Bela. Bertelj iz Bele se je vrnil iz italijanskega ujetništva. Ko so ga Lahi ujeli, je imel 36 ran. V Italiji se mu je slabo godilo. V Celovcu so ga Nemci strašili pred Jugoslavijo. Bertelj se čudi, da se zdaj ta dva dobra bratca, Nемец in Italijan, imata zopet tako hudo rada. Nam se pa to nič čudno ne zdi, ker vemo, da gliha skup štrih.

Košlje. (Kušna bolezen.) Pri nas se je pojavila kušna bolezen slinovka, to je bolezen na gobcu in parkljih. Širi se prav hitro in je okuženih že 6 hlevov. Bolezen pomeni hud udarec za naše kmete, ker jim primanjkuje vprežne živine, dela pa je še veliko.

Železna Kapla. V gostilni pri Weitzerju so se pogovarjali domačini o razdelitvi veleposesestev. Nekdo med njimi ni mogel verjeti, da se to res zgodi. Jaz pa pravim: Brez dvoma se bodo taka posestva razdelila proti malemu odplačilu med potrebne domačine. Neverni Tomaži se bodo še sami lahko prepričali o tem.

V Libeličah se je ustanovilo dne 28. septembra slovensko lovsko društvo s sedežem v Libeličah. Odbor za l. 1919/20 je sledeči: Predsednik: Doberšek Karol, učitelj na Suhu; tajnik: Macarol Alojzij, nadučitelj v Libeličah; blagajnik: Jakob Perkovnik na Suhu. Društvo šteje že danes 45 članov ter se obeta še večje število. Dosedaj je bil ta lov vedno v nemčurskih rokah. Z ustanovitvijo lovskega društva je nastopila druga doba, ki bo le v korist občini in ljudstvu. Drugim občinam: Posnemajte občinarje v Libeličah.

Vabna vas. V nedeljo dne 5. t. m. se je vršil v Vabni vasi po sv. maši shod, na katerem so po pozdravu predsednika krajevnega odbora govorili g. nadučitelj Žnidaršič iz Smarjete, g. strokovni učitelj Vernik iz Velikovca in g. nadučitelj Vizjak iz Št. Petra. Vse govornike je ljudstvo z zanimanjem poslušalo. Hvaležno jim je, da so mu odprli oči, ker so pri nas še vedno nekateri trdili, da je v Avstriji vsega dovolj. Zdaj pa vemo, da tam ni nič drugega, kot polna usta hvale, pa prazen želodec.

Kazaze. Preteklo nedeljo smo pokazali svetu, da biva tu pri nas zavedno slovensko ljudstvo. Pripredili smo shod in veselico. Posetili so nas gg. govorniki: Poljanc, Urbanc in Magerl, ki so nam marsikaj povedali o našem severnem sosedu. Veselica je prav lepo izpadla. Prvič je nastopilo pevsko društvo in s svojim lepim petjem pokazalo, da dosti zna. Pričakujemo, da nas zbor v kratkem zopet razveseli. Tudi igra se je dobro obnesla. Vsi igralci zaslužijo pohvalo. G. učitelju Komarju se moramo zahvaliti, da je pevce in igralce tako dobro izučil.

Krčanje. V nedeljo 5. t. m. je bil pri nas po sv. maši shod. Najbolj sta ugajala govora g. Pavlice in g. Ručigaja. Povedala sta nam, da smo sedaj mi gospodarji svoje zemlje in ne prevzetni nemški baroni. Da rešimo brate in sestre onstran meje, se moramo potruditi pri glasovanju, da dobimo čim več glasov. Zborovalci, tudi Nemci, so navdušeno pritrjevali govornikom. Pomenili smo se tudi o raznih gospodarskih zadevah. Popoldne se je ustanovil krajevni narodni odbor za Krčanje. Tako je prav. Tudi mi hočemo imeti besedo.

Dnevne novice.

Iz cone B.

Pred nekaj dnevi je v občini Mostiče kmet Kobasar oral na njivi. Prišli pa so župan in dva žandarja in so mu odgnali vole. Kmet je prosil, zabavljaj in klet, pa ni vse skupaj nič pomagalo.

Hujskanje na Koroškem.

Barbara Tomažič in Marija Pič iz Bistrice v Rožu sta se morali zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Obtoženki sta, odkar so zasedli Jugoslovani Koroško, v Žrelcu največji nasprotnici Slovencem. Hujskali sta zoper našo državo. Širili sta tudi neresnično govorico, da bodo morale jugoslovanske čete v kratkem zapustiti Koroško, in sta tako begali ljudstvo. Deželno sodišče je izjavilo, da spada ta zadeva pred porotno sodišče.

Italijanske nasilnosti v Beljaku.

V Beljaku so 2. t. m. štirje laški vojaki napadli 3 mlada dekleta, ko so šla domov. Bili so tako nesramni, da so se morala dekleta skriti v bližnjo hišo. Gospodar je moral s silo pregnati nesramneže. Starši deklet zahtevajo, da se vojake kaznuje, ker se taki slučajji ponavljajo vedno pogosteje. Zakaj pa o takih stvareh ne poročajo „Freie Stimmen“??

Mati in hči obsojeni na smrt.

Mariborsko porotno sodišče je obsodilo v smrt na vešalih (gavgah) ženo Heleno in hčer Jožefo Luci, ki sta v Godenincih pri Središču z zanjko zadavili moža, ozir. očeta.

Slov. Šmihel. Tudi med nami razsaja nalezljiva bolezen griža. Ob Krki se iz Malega Št. Vida vedno bolj bliža proti Šmihelu.

Suha. V zadnjem času je tu na griži umrlo nekaj otrok. Drugi oboleli počasi okrevajo. Med temi tudi naš izvrstni gostilničar Šercer, lastnik gostilne „Tabor“.

Velikovec. Dva hujškača, ki sta se pred kratkim vrnila iz Avstrije v Velikovec, sta mislila, da lahko svobodno hujškata proti naši državi, menda zato, ker jih niso takoj sprva prijeli in izročili sodišču. Ker jima je greben vendarle preveč zrastel, so uvedli proti njima sodno preiskavo, kateri pa sta se odtegnila s tem, da sta jo pobrisala v Avstrijo. „Neues Grazer Tagblatt“ je sedaj silno hud zaradi tega. Imel bi pač rad, da bi naša oblastva mirno trpela rogoviljenje vsenemških hujškačev na Koroškem.

Darila. Za koroške invalide je poslal Narodnemu svetu za Koroško g. Anton Zevnik, notar v Dobrli vasi, 50 K, in sicer v kazenski zadevi Z c N.

Narodnemu svetu za Koroško sta darovala g. Fr. Lipej, trgovec v Brežicah, 1100 K, g. A. Gabron, župnik v Sv. Križu nad Dravogradom, pa 500 K. Narodni svet za Koroško.

Narodna zavednost, kje si?

V Velikovcu so doslej samo sledeče štiri gostilne naročene na „Korošča“: Perkovnik, Lasnik, Lesnag in Narodni dom. Kdor misli, da Slovenci zaradi tega ne zahajajo v druge gostilne, se zelo moti!!

Politične novice.

Bankerot v Avstriji.

Dunajski in graški listi poročajo, da bo avstrijski državni tajnik (minister) odstopil, ker socialisti zahtevajo, naj Avstrija napove bankerot.

Boljševiške zverine.

Mestne oblasti v Kijevu so našle v hišah, kjer so imele seje boljševiške komisije, več tisoč trupel mrličev skritih. Na predvečer zavzetja Kijeva so boljševiki, predno so se umaknili, dali postreliti več kakor 500 oseb.

Ministrska kriza v Belgradu traje dalje.

Kakor smo že poročali, je bil Trifkovič predložil regentu listo (imenik) novih ministrov. Regent pa ni bil zadovoljen s temi ministri in je naročil dr. Pavloviču, naj sestavi novo vlado. Ker pa se tudi dr. Pavloviču to ni posrečilo, bo regent najbrže naročil dosedanjemu ministru Draškoviču, naj sestavi kabinet (ministrstvo).

Nova Ogrska.

Mirovna pogodba z Ogrsko je izdelana ter se predloži delegatom v podpis še ta mesec. Skrčena država bo štirinajstkrat večja, kakor je bila pred vojno Koroška, ter bo imela 7 milijonov prebivalcev.

Italija — ne dovoli . . .

Avstrija je hotela prodati vse umetnine (slike itd.). Ko je Italija to izvedela, je protestirala, ker se hoče sama polastiti avstrijskih umetnin.

Vojaška vlada v Romuniji.

Ker se stranke niso mogle zediniti za parlamentarno vlado (kakor v Beogradu ne), je nastopila vojaška diktatura. Nad polovico ministrov je generalov, tudi ministrijski predsednik Vaitoiono je general.

Naše prireditve.

V zadnji številki napovedani shodi (Drumlje pri Labodu, Ledence, Ličja vas pri Šmihelu in Št. Ilj pri Skofičah) se ne vrše 9., ampak 19. t. m.!

Sele v Rožni dolini. Dne 26. t. m. bo tu shod, na katerem bo predaval mlekarški inštruktor od deželne vlade o mlekarstvu in o ustanovitvi mlekarne na Koroškem.

V Št. Jakobu v Rožu bo 26. t. m. velik shod za vso Rožno dolino.

Dne 26. t. m. bo tudi shod v **Hrastu pri Labodu** in v **Klancali pri Galiciji**.

Mali Št. Vid. V nedeljo, dne 19. t. m. bo imela naša požarna bramba vajo. Razen poveljnika obdrže vsi drugi iste „šarže“, ki so jih imeli pred vojno.

Pliberk (Igra). Tukajšnje izobraževalno društvo priredi v proslavo svoje desetletnice dne 26. oktobra 1919 ob treh popoldne v Narodni šoli v Pliberku Finžgarjevo igro „Naša kri“. Ker gre dobiček za oropano društveno knjižnico, vabi odbor k obilni udeležbi.

Slov. Šmihel. V nedeljo 19. t. m. bomo uprizorili šaloigro „Kmet Herod“. Naši narodni fantje se že pridno vadijo. Igrali jo bodo prvokrat v tem kraju. Slava jim! Vabimo tudi vse iz okolice, da pridete ta, dan v Slov. Šmihel. Bo dosti smeha!

Razno.

„Pregled poštne in brzojavne pristojbine“ (tarifov) je ravnokar izšel z 3. izdaji. V tej izdaji so tudi najnovejša določbe glede poštne tarifov za poštne pošiljke v tuje države in telefonske takse. Vse je sestavljeno v prav pregledni obliki in popolnoma zanesljivo izračunano. Cena pregleda je 2 K. Naroča se pri vseh poštne uradih, ali pa pri g. K. Tiefengruberju, višjem poštne oficijalu v Ljubljani.

Oktober ali vinotok v ljudskih pregovorih. Sveti Luka (18.) sneg prikuha. — Kakršno vreme Urša (21.) prinese, tako se rada zima obnese. — Ako zgodaj listje z drevja pade, njive so rodovitne rade. — Če zima s početka ne piha, rada pa z repom udriha. Listje če zgodaj odpade, sneg potem skoro zapade. — Počasen listja pad, dosti gosenic na pomlad. — Vinotoka velike vode, grudna tudi vetrovi buče. — Vreme vinotoka — daje za april poroka. —

Širite povsod „Korošca“!

Listnica uredništva.

Črna. Pride pozneje na vrsto.
G.g. dopisnikom. Poročila o shodih itd. naj bodo prav kratka!
Krajevni odbor i. dr. Naznani o shodih dobivamo navadno prepozno!

Poslano.

V Freie Stimmen z 10. X. 1919 sem bil v zalivalo za svoj trud brez povoda osebno napaden. Ne pečam se s politiko, ker se me pa napada kot zdravnika, odgovorim za danes sledeče:

V Grabstanju je griža. Za zatiranje epidemije je v prvi vrsti poklican distriktni zdravnik. Temu pa je, kakor mi je on osebno zatrjeval, koroška deželna vlada samo dovolila izvrševanje privatne prakse, absolutno pa ne dopusti, da bi opravljal nadalje dela distriktnega zdravnika, ki so v času epidemije v prvi vrsti potrebna. Jaz vprašam:

Wo ist da das Pflichtbewußtsein und das Interesse für die Kranken?

14. X. 1919.

Okrajni zdravnik v Velikovcu.

Koroški dijaki!

V smislu dopisa poverjenišva za uk in bogočastje št. 4116, z dne 2. okt. 1919, javljamo sledeče: Tovariši, ki reflektirajo na podpore, naj se obrnejo s primerno opremljenimi prošnjami (izpričevala, ubožni, krstni, domovni list) na pristojna mesta, in sicer: medicini na zdravstveni odsek v Ljubljani, tehniki na upravnico komisijo za teh. visok. fonde (poverjenišvo za javna dela) v Ljubljani, agronomi in veterinarji na Kmetijsko družbo v Ljubljani, trgovski akademiki na oddelek za trgovino in industrijo v Ljubljani in juristi ter filozofi na poverjenišvo za uk in bogočastje.

Za srednješolce naj pošlje sezname prosilcev zavod, na katerem študirajo koroški dijaki.

Klub koroških akademikov.

Razglas.

Poverjenišvo ministrstva financ za Slovenijo razglasa:

Vsi javni uradi smejo odslej sprejemati samo jugoslovanski denar. Avstrijski in nezigosani denar ne velja več kot zakonito priznana plačilno sredstvo, torej ni nihče več dolžan sprejemati avstrijskega ali pa nezigosanega denarja kot vplačilo za svoje terjatve.

Koroški oče in koroška mati, sta že naročila svojim otrokom priljubljeni mladinski list „Mlado Jugoslavijo“?

Prodajo in nakup posestev posreduje odvetniška pisarna v Velikovcu. Fran Kandare.

Kdo proda Francu Perušnik „Velji“ iz Lobnika, h. št. 2, p. Železna Kapla

f- ali s-pozavno?

Ženitna ponudba.

Slepec, zelo izobražen fant, star 28 let, ki dobro razume trgovino in ščetarstvo, želi stopiti v zakon z gospico ali pa mlado vdovo, ki ima že kakšno trgovino.

Samo resne ponudbe s sliko pod „Mirni dom“ na upravnišvo „Korošca“.

Ženitne ponudbe.

6 junakov raznih poklicev v starosti od 23 do 35 let se želi v svrhu ženitve seznaniti z ravno toliko dečvami ali vdovami v starosti od 18 do 30 let. Ponudbe s sliko na naslov „Omizje samcev“, gostilna Weitzer Železna Kapla. — Tajnost zajamčena.

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj proti plačilu od 5—6 kron na dan z vso oskrbo Peter Fleis, mizarski mojster v Pliberku.

Na prodaj je nekaj metrov

finega sukna

za moške obleke — prima blago. Vpraša naj se pod šifro: Sukno, poštno ležeče, Velikovec.

Razpisuje se služba

občinskega tajnika

v trgu Labod, primerna za kakega upokojenca (penzionista). Prošilec mora biti popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter voditi sam vse pisarniške posle v uradu. — Uradovanje je dnevno. Nastopi lahko takoj! Prošnje z navedbo plače je vlagati na gerentstvo v Labodu. Gerentstvo v Labodu.

Javnadražba (licitacija)

občinskega lova v Kotljeh pri Guštanju

se vrši v nedeljo dne 26. oktobra 1919 ob 11. uri dopoldan v občinski pisarni v Kotljeh. Natančni pogoji najemnine se lahko v pogledajo istotam. Županstvo Kotlje.

Izjava.

Vdovski in sirotinski zaklad
zavarovalni oddelek (pogodbina družba):
živiljska zavarovalnica „Feniks“ na Dunaju
okrajna poslovalnica v Velikovcu

naznanja v smislu poziva predsedništva deželne vlade za Slovenijo in delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani z dne 9. aprila 1919, št. 1060/pr. (Uradni list LXXVI), da se plačujejo dospevajoče zavarovalnine v političnem okraju Velikovec pri okrajni poslovalnici v Velikovcu, Gor. poštna ulica št. 127.

Izjavljamo tudi, da zavarovane stranke, kateré zavarovalnih obrokov iz kateregakoli vzroka do danes še niso plačale, ne bodo trpele nobene škode, ako vse plačljive obroke sedaj takoj plačajo.

Istočasno naznanjamo, da še vedno sprejemamo spremembe vojno — posojilnih zavarovanj v navadna živiljska zavarovanja na denar v gotovini in smo za vsakovrstne tozadevne informacije vedno na razpolago.

Ivan Oswald s. r.
vodja.